

der her er Tale om Genindfaldelse i senere Aar, har den pågældende i Regelen giftet sig og har Familie at forsørge, og naar saa Staten river ham bort fra sit Erhverv og stiller hans Familie blot, forekommer det mig ikke korrekt, som det vil blive hjemlet ved Forslaget, at sige: Hvis I trænge til Understøttelse, skal det betragtes som Fattighjælp, og Familiens Forsørger mister derigennem sine politiske Rettigheder, fordi han for en Tid er bleven indfaldt til at gøre Tjeneste. Jeg tror, at det vilde være human og rigtigt at indføre en saadan Bestemmelse i Loven, at en saadan Værnepligt bliver betragtet paa samme Maade i Fredstid som i Krigstid, saa at den Understøttelse, som en Mand's Familie modtager i den Tid, han er genindfaldt til Militærtjenesten, ikke skal anses for Fattighjælp, saa længe Tjenesten varer. En saadan Bestemmelse kunde jeg ønske indført i Lovforslaget. — Disse Forandringer, som jeg her har tilladt mig at omtale, kunde jeg ønske foretagne; hvorvidt det vil være muligt, skal jeg ikke udtale mig om. Som det allerede er fremhævet, er der ikke megen Tid til at behandle dette Lovforslag, hvad jeg i høj Grad beklager, da det er et Lovforslag af meget omfattende Karakter. Paa Grund af den knappe Tid, man har, er det ogsaa blevet anført, at det ikke gaar an at komme med Forandringer deri. Jeg vil imidlertid henstille til det høje Ting, om det ikke var muligt at foretage de Forandringer, som jeg her har paapeget, da jeg anser det for at være meget nødvendigt, at i alt Fald en Del af de Udtalelser, jeg har fremst, blive tagne til Følge. Det anser jeg for i høj Grad nødvendigt, Lovforslaget indeholder, som jeg allerede har bemærket, en Del Fremskridt, men da man har stillet de fattige saa uheldig paa mange andre Omraader, mener jeg dog, at Lovforslaget har store Mangler og er saa uheldigt, at jeg maatte ønske, at der paa disse Omraader kunde gøres noget for at afhjælpe disse Mangler.

Bjerre: Det er navnlig et Par enkelte Punkter, jeg vil tillade mig at omtale. Det er først § 44, som blandt andet indeholder den Bestemmelse, at Lægehjælp, Jordemoderhjælp og Begravelsesomkostninger for Fremtiden ikke skulle regnes for Fattighjælp. Denne Bestemmelse har vakt megen Modstand og vil vistnok blive Genstand for megen Kritik. Man er bange for de store kommunale Byrder, der ville følge deraf, og man finder det principielt forkasteligt, at der, uden at der spørges om Alder eller Værdighed, skal kunne heds en saa betydelig personlig

Gjælp, der ikke skal have Karakteren af Fattighjælp. Man frygter, at det vil forvirre Begreberne om, hvad der er Fattighjælp og hvad ikke, at det vil svække den naturlige Sky for at falde det offentlige til Byrde og altsaa indirekte udvise Selvhjælpsdriften og Væresfølelsen hos mange Individer, og det er jo vist nok, at hvis denne og lignende Bestemmelser i disse Forsørgelseslove i Virkeligheden skulde have en saadan Virkning, saa er den materielle Binding for de fattige derved altsor dyrt betalt. Det kan vistnok siges, at det er af stor Betydning, at saa mange som muligt i Samfundet betragte det som saa at sige Grundelementet eller Grundfundamentet i deres Liv, som noget, de sætte en Værd og Glæde i, at de kunne hjælpe sig selv, saaledes at de, hvad enten de nu komme kort eller langt, dog kunne sige, at de have gjort, hvad de kunne og have gjort deres Pligt. At den Værd i Befolkningen er saa vidt udbredt som muligt, er ikke blot en Betingelse for, at Samfundet kan være kraftigt og lykkeligt; men det er ogsaa i høj Grad en Betingelse for, at de enkelte Individer kunne føle sig tilfredse og lykkelige i Ordets bedste Forstand. Det er en Betingelse, at de have den rette Selvtægtelse, Selvstændighedsfølelse og Uafhængighedsfølelse, vel at mærke ikke den, som løbes saa let i vore Dage, og som tit har betegnet sig ved skamløs Uretfærdighed mod Samfundets Institutioner og mod de private Belgørere, idet den truer med den ene Haand, medens den tigger med den anden; det er ikke den Slags Selvstændighedsfølelse, vi trænge til, den er en Ulykke for Samfundet. Men det med frelst Samvittighed, uden at gøre sig Illusioner, at kunne sige: Jeg har gjort en god Dagsgerning, jeg fortjener Agtelse, jeg har gjort, hvad jeg kan, vil være den bedste moraliske Støtte for ethvert Menneske, og Muligheden derfor skulde vi sidst af alt tage bort. So mere Væresfølelse et Menneske har at støtte sig til i Livet, desto mere har han det, som kan holde ham oppe i mangen Storm. Vi vilde i Sandhed gøre de fattige en daarlig Tjeneste, om vi, for at de kunne opnaa en materiel Binding, maatte bidrage til at svække dem i Kampen mod dette Maal og føre dem ind paa unættelige Fordringer og et pligtløst Liv; det ender med, at der bliver større og større Utilfredshed og Bitterhed, som i Virkeligheden, naar det kommer til Stykket, viser en ond Samvittighed, fordi de ikke have gjort deres Pligt. Jeg for mit Vedkommende tror ikke, at enten denne Bestemmelse eller andre lignende Forsørgelseslove pege ind i dette farlige Spor; jeg har undersøgt